

3. Tramitacions en curs

3.01. Projectes i proposicions de llei i altres propostes de norma

3.01.02. Proposicions de llei

Proposició de llei sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari

202-00046/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS, GP ERC, GP JXCAT, GP ECP

Reg. 61241 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 24.05.2022

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, Marta Vilalta i Torres, portaveu del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, Mònica Sales de la Cruz, portaveu del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, i David Cid Colomer, portaveu del Grup Parlamentari d'En Comú Podem, d'acord amb el que estableixen els articles 111.b i 138.2 del Reglament del Parlament, presenten la proposició de llei següent i solliciten que es tramiti pel procediment de *lectura única i per urgència extraordinària*:

Proposició de llei xx/2022, de xxx de maig, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials a l'ensenyament no universitari

Exposició de motius

Des de l'Estatut d'autonomia de 1979, que va fixar el règim d'oficialitat del català i del castellà a Catalunya, l'ensenyament ha estat reconegut com un instrument fonamental de cohesió social i del procés de normalització lingüística. Aquest procés es va emmarcar inicialment per la Llei 7/1983, de 14 d'abril, de normalització lingüística, que en el preàmbul posava com a objectiu de l'ensenyament el coneixement de totes dues llengües, i en el títol II establí que el català, com a llengua pròpia, ho és també de l'ensenyament en tots els nivells educatius i fixava el marc general del règim lingüístic de l'ensenyament. La Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, que substituïa l'anterior com a marc legal, exposa en el preàmbul que, «pel que fa a l'ensenyament, aquesta Llei garanteix a tota la població el ple coneixement de les dues llengües i, alhora, garanteix que l'alumnat no sigui discriminat ni separat en grups diferents per raó de la llengua, tot mantenint el sistema de conjunció lingüística aplicat a l'empara de la Llei del 1983, i d'acord amb la jurisprudència del Tribunal Constitucional», i regula el règim lingüístic de l'ensenyament en el capítol III.

D'ençà de l'aprovació l'any 1998 de la Llei de política lingüística s'han produït diversos canvis en el contextos jurídic, social, educatiu i tecnològic que afecten la gestió de les llengües en l'àmbit de l'ensenyament.

D'una banda, i des d'un punt de vista jurídic, cal començar indicant l'aprovació de l'Estatut d'autonomia del 2006, que en l'article 6.5 va declarar l'oficialitat de la llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, a Catalunya, d'acord amb el que estableix el mateix Estatut i les lleis de normalització lingüística, i en l'article 35 va regular els drets lingüístics en l'àmbit de l'ensenyament. Dins la legislació sectorial, la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, desplega en el títol II el règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya i preveu que s'ha de concretar en el projecte educatiu dels centres, com a màxima expressió de llur autonomia, i més específicament en el projecte lingüístic, com a part del primer. Amb posterioritat a aquesta Llei, cal tenir en compte els canvis introduïts en la legislació bàsica mitjançant la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, que inclou diverses referències al paper de les administracions educatives i dels centres, mitjançant el projecte educatiu, en relació

amb la garantia de l'ús en l'ensenyament i de l'assoliment de la competència en comunicació lingüística en les dues llengües oficials, d'acord amb el nou enfocament competencial del currículum, i a l'aplicació dels instruments de control, avaluació i millora del sistema educatiu amb aquest fi, i també la jurisprudència més recent del Tribunal Constitucional. Finalment, escau esmentar els compromisos contrets en el marc de la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries, ratificada el 9 d'abril de 2001, i part de l'ordenament jurídic, tant pel que fa a la protecció que confereix l'article 8 al català i l'occità en l'educació, com per la referència a la necessitat que aquesta protecció no sigui en detriment de l'aprenentatge de la llengua oficial de l'estat, sense fer cap esment a l'ús d'aquesta en l'ensenyament.

D'altra banda, els canvis socials, educatius i tecnològics han introduït condicionants nous que plantegen reptes que cal afrontar. En primer lloc, els fluxos migratoris que han tingut lloc durant el segle XXI han canviat substancialment la composició dels centres educatius. L'alumnat actual de les aules catalanes és portador d'una gran diversitat de llengües inicials o habituals, la qual cosa ha convertit moltes aules en realitats multilingües. En segon lloc, la renovació profunda que ha experimentat la metodologia docent, tant pel que fa als ensenyaments lingüístics com en relació amb els mètodes pedagògics. Els enfocaments contemporanis estan deixant enrere la concepció tradicional de l'ensenyament com una activitat organitzada en assignatures estanques i tancades en elles mateixes en favor d'un enfocament molt més competencial en què els continguts i les habilitats s'adquireixen mitjançant matèries i àrees competencials i transversals. Això és especialment palès en els aprenentatges lingüístics, fortament dependents del context sociolingüístics de l'alumnat i que desborden les organitzacions curriculars basades en paràmetres numèrics i exigeixen visions holístiques i transversals. Finalment, la irrupció creixent de les noves tecnologies també en les activitats educatives ha convertit en obsoleta la idea d'una docència centrada només en els llibres de text. Tots aquests canvis estan transformant les escoles catalanes en unes realitats no sols multilingües sinó fins i tot heteroglòssiques, en les quals l'alumnat tot sovint se serveix de més d'una llengua per dur a terme una mateixa activitat, per la qual cosa es fa imprescindible una aproximació holística al tractament de les llengües en els marc dels processos comunicatius i d'aprenentatge que tenen lloc en l'àmbit educatiu.

Tot els anteriors elements jurídics, socials, pedagògics i tecnològics fan necessària l'adaptació puntual del règim lingüístic general relatiu a l'ensenyament no universitari que constitueix el marc de projecte educatiu dels centres, en ordre a assolir, la finalitat estatuària i legalment establerta de garantia del domini oral i escrit de les llengües oficials per part de l'alumnat en finalitzar l'ensenyament obligatori i en els subsegüents estudis no universitaris. Aquesta adaptació també té en compte els canvis introduïts per la Llei d'Educació de Catalunya pel que fa als alumnes que s'incorporen al sistema educatiu sense conèixer alguna de les llengües oficials.

Correspon a la Generalitat de Catalunya la competència exclusiva en matèria de llengua pròpia (article 143 EAC), a més de les competències sobre l'ensenyament que l'article 131 de l'Estatut li reconeix en matèria d'ensenyament universitari, amb relació als ensenyaments no universitaris obligatoris i no obligatoris que condueixen a l'obtenció d'un títol acadèmic o professional amb validesa a tot l'Estat i amb relació als ensenyaments d'educació infantil.

Proposició de llei xx/2022, de xxx de maig, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari

Article 1

Aquesta llei té per objecte regular l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari d'acord amb criteris pedagògics.

Article 2

2.1. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu i la d'ús normal en l'acollida de l'alumnat nouvingut. El castellà és emprat en els termes que fixin els projectes lingüístics de cada centre, d'acord amb els criteris que s'estableixen en els següents punts.

2.2. L'ensenyament i l'ús curricular i educatiu del català i del castellà han d'estar garantits i tenir una presència adequada en els currículums i en els projectes educatius per tal que tot l'alumnat assoleixi el domini oral i escrit de les dues llengües oficials al final de l'educació obligatòria.

2.3. La determinació de la presència de les llengües oficials en l'ensenyament ha de tenir en compte la situació sociolingüística general, la dels centres i el seu entorn, els objectius de normalització lingüística i l'evolució del procés d'aprenentatge lingüístic, oral i escrit, d'acord amb els instruments de control, avaluació i millora de les competències lingüístiques. L'abast d'aquesta presència s'ha de determinar exclusivament amb criteris pedagògics i de manera singularitzada per cada un dels centres educatius i s'ha de fer des d'un abordatge global, integrador i de transversalitat curricular que inclogui tots els espais educatius i els recursos d'aprenentatge, també els de caràcter digital.

2.4. Els projectes lingüístics dels centres s'han d'ajustar al que disposa aquesta llei i a l'ordenació curricular de les diferents etapes educatives, i s'han d'elaborar d'acord amb els criteris fixats pel departament competent en matèria d'educació, que verifica que s'adeqüen a la normativa vigent.

Disposició addicional

Als centres educatius de l'Aran, els projectes lingüístics han de garantir l'aprenentatge i l'ús curricular i educatiu habitual de l'aranès, llengua pròpia d'aquest territori, de conformitat amb el que estableix la normativa aplicable.

Disposició addicional segona. Impacte pressupostari

Els preceptes que eventualment comportessin la realització de despeses amb càrrecs als pressupostos de la Generalitat, o una disminució dels ingressos, produiran efectes a partir de l'entrada en vigor de la Llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor de la llei.

Disposició final

Aquesta llei entra en vigor el dia següent de la seva publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Palau del Parlament, 24 de maig de 2022

Alícia Romero Llano, GP PSC-Units; Marta Vilalta i Torres, GP ERC; Mònica Sales de la Cruz, GP JxCat; David Cid Colomer, GP ECP, portaveus

TRAMITACIÓ PEL PROCEDIMENT D'URGÈNCIA EXTRAORDINÀRIA I ACORD DE REDUCCIÓ DELS TERMINIS

Sol·licitud: GP PSC-Units, GP ERC, GP JxCat, GP ECP (reg. 61241).

D'acord amb l'article 107.4 del Reglament, s'acorda que sigui tramitada pel procediment d'urgència extraordinària i la reducció dels terminis.

Acord: Mesa del Parlament, 24.05.2022.